

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060103

DOM
2021-04-29
Stockholm

Mål nr
M 1975-20

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Nacka tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2020-01-30 i mål nr M 8670-19, se bilaga A

PARTER

Klagande

Bostadsrättsföreningen Bromma Tracks

Motpart

1. Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Stockholms stad

2. M.M.

Ombud: S.M.

SAKEN

Föreläggande att redovisa åtgärder mot stomljud m.m. för bostad på fastigheten XX i Stockholms kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Mark- och miljööverdomstolen ändrar mark- och miljödomstolens dom endast på så sätt att Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Stockholms stads beslut den 20 juni 2019 (dnr 2019-000795) upphävs i den del det avser föreläggande om att erbjuda de boende på Klädesvägen 34, lägenhet 5-1003 ett ersättningsboende.

Dok.Id 1685785

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50 E-post: svea.hovratt@dom.se www.svea.se		måndag – fredag 09:00–16:30

BAKGRUND

Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Stockholms stad (nämnden) beslutade den 20 juni 2019 att förelägga Bostadsrättsföreningen Bromma Tracks (föreningen) att till miljöförvaltningen senast den 1 september 2019 skriftligen redovisa möjliga åtgärder för att varaktigt sänka stomljudsnivån i M.M.s bostad och kostnaderna för sådana åtgärder. Föreningen förelades även att erbjuda de boende i lägenheten ett ersättningsboende under tiden som utredningen om stomljudsåtgärder pågår.

Föreningen överklagade föreläggandet till Länsstyrelsen i Stockholms län och därefter till mark- och miljödomstolen som ändrade beslutet endast på så sätt att tiden för att ge in förelagd redovisning förlängdes till fyra månader från det att beslutet vunnit laga kraft.

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Föreningen har i första hand yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska upphäva föreläggandet. I andra hand har den yrkat att tiden för fullgörande av föreläggandet ska bestämmas till nio månader från Mark- och miljööverdomstolens dom.

Nämnden och **M.M.** har motsatt sig ändring av mark- och miljödomstolens dom.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Föreningen har anfört detsamma som i underinstanserna med i huvudsak följande tillägg och förtydliganden.

En bostadsrättsförening ansvarar för att det i dess bostäder finns en god inomhusmiljö vad avser frågor om bl.a. mögel, radon och inre buller från exempelvis hissar. I fall där buller orsakas av vägtrafik är det enligt praxis väghållaren som har det primära ansvaret för att vidta åtgärder för att minska ett sådant buller.

Det står klart att trafikförvaltningen är den aktör som primärt har både rättslig och faktisk möjlighet att ingripa mot stomljudet som orsakats av tunnelbanespåret. Att så är fallet visar sig bland annat genom att trafikförvaltningen har vidtagit åtgärder som minskat stomljudet i lägenheten. Den påstådda störningen i målet härrör från en förändring av tågspåren som föreningen inte haft någon anledning eller möjlighet att ta hänsyn till vid projektering och byggnation. Av denna anledning är det också orimligt – för att inte säga omöjligt – för föreningen att i efterhand göra om byggnadens konstruktion så att den svarar mot en icke förutsebar förändring i en utifrån kommande störningskälla kontrollerad av en annan verksamhetsutövare.

Det kan inte anses rimligt att ålägga föreningen ansvaret att vidta kostsamma utredningsåtgärder avseende störningen om det finns misstankar om att tunnelbanespåren, vilka föreningen inte har någon som helst kontroll över, inte är korrekt uppbyggda. Att erbjuda de boende en ersättningsbostad är dessutom en alltför långtgående åtgärd.

För det fall att föreningen ska anses ansvarig för att ta fram en åtgärdsplan behöver tiden förlängas. Föreningen kommer att behöva vidta utförliga utredningsåtgärder som inte kan färdigställas inom fyra månader. Merparten av de omständigheter som behöver utredas kontrolleras inte av föreningen.

Nämnden har anfört i huvudsak följande.

Den aktuella byggnadens placering i förhållande till tunnelbanan innebär att särskilda krav måste ställas för att bostäderna ska kunna uppfylla miljölagstiftningens krav på skydd mot störningar. I fråga om skydd mot stomljud från tunnelbanan har kraven konkretiserats i form av en planbestämmelse. Kravet i detaljplanen är inte uppfyllt i detta fall och det saknas för närvarande ett slutligt godkännande från stadsbyggnadsnämnden som styrker att byggnaden är i normalt skick. Utredningen i målet visar tvärtom att byggnaden inte håller det skick som krävs. Under sådana förhållanden är det fastighetsägarens ansvar att aktuell bostad har ett skydd mot omgivningsbuller som motsvarar vad som kan anses normalt för en nyuppförd byggnad med den aktuella lokaliseringen.

Efter åtgärder från trafikförvaltningen har stomljuden sänkts till acceptabla nivåer i alla lägenheter utom M.M.s. Det talar för att störningen inte enbart är hänförlig till driften av tunnelbanan, utan även till byggnadens beskaffenhet.

Med hänsyn till att det är fråga om störningar i bostad är det angeläget att utredningarna genomförs skyndsamt. Det är även skäligt att kräva att föreningen erbjuder den boende en ersättningsbostad.

M.M. har anfört i huvudsak följande.

Det är fastighetsägaren, i detta fall föreningen, som är verksamhetsutövare och som enligt miljöbalken har ett grundläggande ansvar för boendemiljön i en av föreningen ägd byggnad. Hennes lägenhet är inte i ett normalt skick då den inte uppfyller detaljplanens krav på ljudnivå för stomljud. Det har vid kontakt med sakkunniga framkommit att det inte finns någon ytterligare möjlighet att förändra trafiken eller göra någon förbättring av själva spåret. Det är således bostadshusets konstruktion som måste åtgärdas och föreningen är den som är bäst lämpad att utreda sådana byggnadstekniska åtgärder.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Rättsliga utgångspunkter

Den som bedriver en verksamhet som kan befaras medföra olägenheter för människors hälsa eller miljön är skyldig att utföra sådana undersökningar av verksamheten och dess verkningar som behövs för tillsynen. Detsamma gäller den som upplåter en byggnad för bostäder eller för allmänna ändamål, om det finns skäl att anta att byggnadens skick medför olägenheter för människors hälsa (se 26 kap. 22 § miljöbalken). Med olägenhet för människors hälsa avses störning som enligt medicinsk eller hygienisk bedömning kan påverka hälsan menligt och som inte är ringa eller helt tillfällig (se 9 kap. 3 § miljöbalken).

Ett föreläggande enligt 26 kap. 22 § miljöbalken ska i första hand riktas mot den som är att anse som verksamhetsutövare. Begreppet verksamhetsutövare är inte närmare definierat i lagstiftningen utan frågan om vem som ska betraktas som sådan har överlämnats till rättstillämpningen. I praxis har den som har de faktiska och rättsliga möjligheterna att vidta åtgärder mot störningar och olägenheter ansetts som verksamhetsutövare. Bedömningen ska göras utifrån förhållandena i det enskilda fallet. (Se t.ex. rättsfallen MÖD 2005:64, 2010:23, 2010:43 och 2013:34).

En bostadsrättsförening är rätt adressat för åtgärder som skäligen kan krävas av en fastighetsägare enligt 9 kap. 9 § miljöbalken och 33 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd för att tillförsäkra de boende en godtagbar inomhusmiljö. I egenskap av verksamhetsutövare enligt miljöbalken ansvarar således en bostadsrättsförening för att dess bostäder har en god inomhusmiljö vad avser bl.a. buller.

Kan föreningen föreläggas att utreda möjliga åtgärder för bullerbegränsning?

I detta fall står det klart att trafikförvaltningen är att betrakta som verksamhetsutövare avseende den tunnelbanetrafik som bidrar till stomljud i M.M.s lägenhet. Såvitt framkommit har förvaltningen också vidtagit åtgärder för att reducera de stomljud som tunnelbaneverksamheten genererar. Frågan nu är om föreningens verksamhetsutövaransvar, som ägare av flerfamiljshuset och upplåtare av bostadsrätter där, kan innefatta en skyldighet att utreda och redovisa möjliga åtgärder för att varaktigt sänka stomljudsnivån i en av bostadsrättslägenheterna.

Den aktuella fastigheten gränsar till tunnelbanespåren och omfattas av en detaljplan från år 2013. I planen föreskrivs det bl.a. att bostäder ska grundläggas och utföras så att stomljud i boningsrum inte överstiger ljudnivån 30 dBA (slow) vid tågpassage. Det är klarlagt att denna ljudnivå överskrider i M.M.s lägenhet och det kan befaras att hon utsätts för en sådan olägenhet som avses i 9 kap. 3 § miljöbalken.

Föreläggandet som riktats mot föreningen innebär en skyldighet att undersöka möjliga åtgärder för att minska stomljuden i lägenheten. Som fastighetsägare har föreningen ett

ansvar för att de upplåtna bostäderna ger betryggande skydd mot bl.a. buller och liknande störningar (se 33 § förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd). Detta ansvar är inte begränsat till bullerkällor inom den egna fastigheten eller byggnaden, utan kan även innefatta ett krav på att de upplåtna bostäderna i rimlig utsträckning är skyddade mot buller från omgivningen.

Byggnaden har uppförts i direkt närhet av tunnelbanespåren och med den, enligt detaljplanen, gällande förutsättningen att bostäder ska grundläggas och utföras så att stomljud i boningsrum inte överstiger ljudnivån 30 dBA (slow) vid tågpassage. Mot denna bakgrund och då trafikförvaltningen redan har vidtagit åtgärder för att, vid källan, reducera stomljuden i byggnaden kan det inte anses orimligt att nu förelägga föreningen att utreda möjliga åtgärder som kan vidtas på dess fastighet och byggnad för att komma tillrätta med kvarvarande bullerproblem samt kostnader för sådana åtgärder. Föreningen har också, i egenskap av fastighetsägare, faktisk och rättslig möjlighet att genomföra en sådan utredning.

Mark- och miljööverdomstolen bedömer alltså att det har funnits förutsättningar för nämnden att rikta ett föreläggande om utredning mot föreningen, vars överklagande alltså ska avslås i den delen. Denna bedömning innebär inte något ställningstagande i frågan om skäligheten av framtida åtgärdsföreläggande eller mot vem ett sådant föreläggande i så fall bör riktas.

När ska utredningen redovisas?

Mark- och miljööverdomstolen instämmer i mark- och miljödomstolens bedömning att fyra månader är tillräckligt för att utföra och redovisa den förelagda utredningen. Härvid beaktas att föreningen endast ska undersöka och redovisa möjliga åtgärder liksom kostnaderna för dessa, inte faktiskt genomföra sådana åtgärder.

Frågan om ersättningsbostad

Nämnden har förelagt föreningen att erbjuda M.M. en ersättningsbostad under den tid som utredningen pågår, men inte närmare motiverat sitt beslut i den

delen. Föreläggandet om ersättningsbostad har fastställts av länsstyrelsen och mark- och miljödomstolen, som har motiverat sina avgöranden med att stomljud till sin karaktär är särskilt besvärande.

Enligt Mark- och miljööverdomstolens bedömning ger utredningen inte stöd för att de stomljud som förekommer är av sådan beskaffenhet att de kan motivera en så ingripande åtgärd som ett föreläggande om att tillhandahålla en ersättningsbostad. Det har inte heller framkommit att de förväntade utredningsåtgärderna i sig kan förväntas ge upphov till sådana störningar som motiverar en ersättningslägenhet under utredningstiden. Det finns därför inte tillräckliga skäl för att förelägga föreningen att tillhandahålla en ersättningsbostad. Föreläggandet ska därför upphävas i den delen.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsrådet Liselotte Rågmark, tekniska rådet Yvonne Eklund samt hovrättsråden Ralf Järtelius, referent, och Petra Bergman.

Föredragande har varit hovrättsfiskalen Caroline Hörnberg.

NACKA TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2020-01-30
meddelad i
Nacka

Mål nr M 8670-19

PARTER

Klagande

Bostadsrättsföreningen Bromma Tracks

Motparter

1. M.M.

2. Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Stockholms kommun

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Stockholms läns beslut den 28 oktober 2019 i ärende nr 505-37768-2019, se [bilaga 1](#)

SAKEN

Föreläggande om att redovisa åtgärder mot stomljud m.m. för bostad på fastigheten XX i Stockholms kommun

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen ändrar det överklagade beslutet endast på så sätt att förelagd redovisning ska ha kommit in till miljöförvaltningen inom fyra (4) månader från det att beslutet vunnit laga kraft.

BAKGRUND

Brf Bromma Tracks (föreningen) är lagfaren ägare till fastigheten XX i Stockholms kommun. Under 2016-17 färdigställdes på fastigheten flerbostadshus. Aktuellt mål rör klagomål avseende buller som inkommit till miljöförvaltningen från en av de boende på fastigheten. Bullret har bedömts vara stomljud som orsakas av förbipasserande tunnelbanetåg. Miljö- och hälsoskydds nämnden i Stockholms kommun (nämnden) har med anledning av framförda klagomål beslutat *dels* att föreningen inom viss tid till miljöförvaltningen ska redovisa möjliga åtgärder för att varaktigt sänka stomljuds nivån i den aktuella bostaden (lägenhet 5-1003) samt kostnad för respektive åtgärd, *dels* erbjuda den boende i lägenheten ett ersättningsboende under tiden som utredningen om stomljudsåtgärder pågår. Föreningen har överklagat nämndens beslut till Länsstyrelsen i Stockholms län (länsstyrelsen) som ändrat beslutet endast på så sätt att tiden för redovisningen flyttats fram. Föreningen har nu överklagat länsstyrelsens beslut till mark- och miljödomstolen.

YRKANDEN M.M.

Föreningen har i första hand yrkat att mark- och miljödomstolen ska upphäva beslutet att förelägga föreningen att skriftligen redovisa möjliga åtgärder för att varaktigt sänka stomljuds nivån i den aktuella lägenheten på fastigheten XX.

Föreningen har också yrkat att domstolen ska upphäva beslutet att förelägga föreningen att erbjuda den boende i lägenheten en ersättningsbostad. I andra hand har föreningen yrkat att länsstyrelsens beslut ska ändras på så sätt att föreningen ska redovisa möjliga åtgärder för att varaktigt sänka stomljuds nivån inom nio månader från mark- och miljödomstolens avgörande.

Till stöd för sin talan har föreningen anfört bl.a. följande.

Trafikförvaltningen har dragit slutsatsen att stomljuden sannolikt uppstår när tunnelbanetåg passerar den aktuella fastigheten. Trafikförvaltningen har vid ett flertal tillfällen under 2019 vidtagit åtgärder på spåret för att minska olägenheter i form av ljud och buller i lägenheten samt i närbelägna lägenheter, varefter ljudnivåerna också sjönk. Såväl miljö- och hälsoskydds nämnden som länsstyrelsen har

angett att det är tunnelbanetrafiken som är källan till stomljuden och att trafikförvaltningen är ansvarig verksamhetsutövare för tunnelbanetrafiken. Härtill uppfyller föreningen de krav som enligt detaljplanen kan ställas på byggnadens konstruktion och utförande. Det är således inte byggnadens konstruktion som orsakar stomljuden i lägenheten. Föreläggandet är därför riktat mot fel adressat och det är istället trafikförvaltningen, såsom verksamhetsutövare för den tunnelbanetrafik som är källan till stomljuden, som är ansvarig för att kontrollera och åtgärda de fel som orsakar stomljuden i lägenheten.

Då föreningen uppfyller kraven på byggnadens konstruktion enligt detaljplanen är det orimligt att förelägga föreningen att vidta kostsamma åtgärder. Härtill finns det inte några nationella riktvärden eller beräkningsmetoder för stomljud i Sverige vilket medför att beräkning av stomljud innebär svårigheter, något som också bör beaktas vid rimlighetsbedömningen. Mot denna bakgrund kan det inte heller anses rimligt att föreningen ska erbjuda den boende i lägenheten en ersättningsbostad. Slutligen skulle det krävas utförliga utredningar från föreningens sida för att ta fram en åtgärdsplan. Det är därför inte rimligt att föreningen ska komma in med en åtgärdsplan senast den 28 februari 2020, utan tidsfristen bör i sådana fall förlängas så att åtgärdsplanen ska redovisas senast nio månader efter mark- och miljödomstolens avgörande.

Till stöd för sitt överklagande har föreningen gett in och åberopat ett beslut om startbesked och tre intyg.

M.M. har anfört att föreningen överklagat länsstyrelsens beslut för sent och att länsstyrelsen därmed felaktigt har överlämnat överklagandet till mark- och miljödomstolen.

DOMSKÄL

Utgångspunkter för domstolens prövning

Frågan i målet är om nämnden har haft fog för sitt beslut att förelägga föreningen att redovisa möjliga åtgärder för att varaktigt sänka stomljudsnivån i lägenheten och att erbjuda den boende i lägenheten en ersättningsbostad under tiden som utredningen pågår.

Tillämpliga bestämmelser framgår, utöver de som redogörs för nedan, av länsstyrelsens beslut.

Har föreningen överklagat länsstyrelsens beslut för sent?

Av 44 § förvaltningslagen (2017:900) framgår att överklagande av ett beslut ska ha kommit in till beslutsmyndigheten inom tre veckor från den dag då den som överklagar fick del av beslutet. Vidare framgår av 45 och 46 §§ samma lag att det är beslutsmyndigheten som prövar om överklagandet har kommit in i rätt tid. Om överklagandet inte avvisas ska beslutsmyndigheten skyndsamt överlämna överklagandet till överinstansen.

Länsstyrelsen har bedömt att föreningens överklagande har kommit in i rätt tid och därefter överlämnat överklagandet till domstolen. Mark- och miljödomstolen är bunden av länsstyrelsens rättidsprövning (se bl.a. prop. 1985/86:80 s. 74 och HFD 2018 ref. 9). Vad M.M. har anfört gällande att föreningen överklagat länsstyrelsens beslut för sent föranleder därför ingen åtgärd från domstolens sida.

Är föreningen rätt adressat för föreläggandet?

Mark- och miljödomstolen finner att det framgår av utredningen i målet att stomljuden i lägenheten är sådana att de utgör en olägenhet i den mening som avses i 9 kap. 3 § miljöbalken, vilket föreningen inte heller har invänt mot. Vad mark- och miljödomstolen har att ta ställning till är om föreningen är ansvarig verksamhetsutövare och därför är rätt adressat för föreläggandet.

Ett föreläggande ska enligt 26 kap. 22 § miljöbalken i första hand riktas mot den som är att anse som verksamhetsutövare. Verksamhetsutövarbegreppet är inte närmare definierat i lagstiftningen. Av praxis framgår dock att den som har den faktiska och rättsliga möjligheten att vidta åtgärder mot störningar och olägenheter är att anse som verksamhetsutövare och att förhållandena i det enskilda fallet är av stor betydelse för denna bedömning (se MÖD 2005:64).

Mark- och miljödomstolen konstaterar att fastigheten Linneduken 1 omfattas av en detaljplan som vann laga kraft den 24 januari 2013, dvs. före det att fastigheten beviljades bygglov och aktuellt flerbostadshus uppfördes. I detaljplanen anges att bostäder ska grundläggas och utföras så att stomljud i boningsrum inte överstiger ljudnivån 30 dBA (slow) vid tågpassage.

Av utredningen i målet framgår att det i den aktuella lägenheten har uppkommit problem med stomljud och att ljudnivån i lägenheten överstiger ljudnivån 30 dBA (slow) när tåg passerar. Mot bakgrund av den tydliga bestämmelsen i detaljplanen instämmer domstolen i länsstyrelsens bedömning att föreningen så som fastighetsägare är ansvarig verksamhetsutövare för stomljuden i lägenheten, oaktat att det kan finnas även andra fysiska eller juridiska personer, t.ex. Trafikförvaltningen, som är att se som verksamhetsutövare i detta fall (se t.ex. Mark- och miljööverdomstolen avgörande från den 9 november 2016 i mål nr M 3940-16). Föreningen är således rätt adressat för föreläggandet.

Har länsstyrelsen haft fog för föreläggandet?

Frågan är härefter om nämnden har haft fog för att förelägga föreningen att skriftligen redovisa möjliga åtgärder för att varaktigt sänka stomljudsnivån i lägenheten och att erbjuda den boende i lägenheten en ersättningsbostad under tiden som utredningen om stomljudsåtgärder pågår.

Mot bakgrund av utredningen i målet finner mark- och miljödomstolen att föreningen inte har visat att den har vidtagit tillräckliga åtgärder för att minska risken för stomljud. De intyg som föreningen har kommit in med föranleder inte

någon annan bedömning. Domstolen bedömer därför att det är rimligt att kräva att föreningen ska redovisa möjliga åtgärder för att varaktigt sänka stomljudsnivån i lägenheten och kostnaderna för sådana åtgärder.

Domstolen konstaterar vidare, i likhet med länsstyrelsen, att stomljud till sin karaktär är särskilt besvärande. Domstolen instämmer därför i länsstyrelsens bedömning att det är rimligt att kräva att föreningen också ska erbjuda den boende i lägenheten en ersättningsbostad, även om det är en relativt långtgående åtgärd vid buller.

Vid en sammantagen bedömning finner mark- och miljödomstolen således att nämnden har haft fog för sitt föreläggande. Överklagandet i denna del ska därmed avslås.

Tiden för att fullgöra skyldigheterna i föreläggandet

Föreningen har i andra hand begärt att tiden för åtgärderna enligt föreläggandet ska förlängas.

Mark- och miljödomstolen konstaterar i denna del att tiden för fullgörande av föreläggandet har till stor del redan förflutit. Till detta kommer att föreningen måste ges tillräcklig tid för åtgärderna enligt föreläggandet. Då föreläggandet enbart omfattar en skyldighet att undersöka och redovisa möjliga åtgärder för att varaktigt sänka stomljudsnivån, och inte att faktiskt genomföra sådana åtgärder, får en tid om fyra månader anses vara tillräcklig. Mark- och miljödomstolen ändrar därför beslutet på så vis att de förelagda åtgärderna ska vara utförda senast fyra månader från det att beslutet vunnit laga kraft.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (MMD-02)

Överklagande senast den 20 februari 2020. Prövningstillstånd krävs.

I domstolens avgörande har chefsrådmannen Elisabet Wass Löfstedt, ordförande, och tekniska rådet Ola Lindstrand deltagit. Föredragande har varit beredningsjuristen Matilda Pupp.

Hur man överklagar

MMD-02

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Så här gör du

1. Skriv mark- och miljödomstolens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Mark- och miljööverdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn samt aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till mark- och miljödomstolen. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Mark- och miljödomstolen kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar mark- och miljödomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Mark- och miljööverdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även Mark- och miljööverdomstolen skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen

När överklagandet kommer in till Mark- och miljööverdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att mark- och miljödomstolen dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om mark- och miljödomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rätts-tillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med mark- och miljödomstolen om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.